

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A.1 α. Σωστό β. Σωστό γ. Λάθος δ. Σωστό ε. Λάθος
A.2 1. α 2. γ

ΘΕΜΑ Β

- B.1 α)** σχολικό βιβλίο σελίδα 152

Μονάδα μέτρησης αξίας

Η ζήτηση και η προσφορά διαμορφώνουν στην αγορά την τιμή ενός αγαθού σε χρηματικές μονάδες. Έτσι η αξία κάθε προϊόντος εκφράζεται σε χρηματικές μονάδες. Για παράδειγμα, η αξία ενός μολυβιού είναι 0,5 ευρώ, ενός τετραδίου 2 ευρώ κτλ., το ευρώ, δηλαδή, γίνεται το μέτρο της απόλυτης αξίας των αγαθών. Μπορούμε επίσης με το χρήμα να προσδιορίσουμε την αξία ενός αγαθού σε σχέση με την αξία ενός άλλου, δηλαδή τη σχετική αξία των αγαθών. Στο παράδειγμά μας η σχετική αξία ενός τετραδίου είναι 4 μολύβια ($4 \times 0,5 = 2$).

Μέσο διατήρησης αξιών

Εφόσον το χρήμα είναι μέτρο της απόλυτης αξίας των αγαθών, ο κάτοχος χρήματος μπορεί να διαθέτει τμηματικά μέρος των χρημάτων του για την αγορά αγαθών. Παράδειγμα: Έστω ένας παραγωγός σιταριού σε μια οικονομία που δε χρησιμοποιεί χρήμα. Ο παραγωγός είναι υποχρεωμένος να διατηρεί σε αποθήκες την ετήσια παραγωγή σιταριού και να τη διαθέτει τμηματικά, ανταλλάσσοντάς την με άλλα αγαθά που έχει ανάγκη. Αν όμως γινόταν χρήση του χρήματος, ο ίδιος παραγωγός θα είχε τη δυνατότητα να πουλήσει ολόκληρη τη σοδιά του και να εισπράξει την αξία της σε χρήμα, το οποίο θα μπορούσε να δαπανά τμηματικά σε διαφορετικές χρονικές στιγμές για τις ανάγκες του. Έτσι το χρήμα γίνεται και μέσο διατήρησης αξιών.

- β)** σχολικό βιβλίο σελίδες 152 – 153

Οι εμπορικές τράπεζες δίνουν στους πελάτες τους τη δυνατότητα να πληρώνουν εκείνους με τους οποίους συναλλάσσονται με επιταγές. Στην επιταγή αναγράφεται το χρηματικό ποσό, το όνομα του δικαιούχου και υπογράφεται από τον εκδότη, με την προϋπόθεση ότι το αντίστοιχο χρηματικό ποσό έχει ήδη κατατεθεί στην τράπεζα στο λογαριασμό του εκδότη.

ΘΕΜΑ Γ**Γ.1**

Έτη	Ποσότητα	Τιμή	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης Τιμών	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές
2010	20	5	100	80	125
2011	30	10	300	100	300
2012	40	15	600	150	400
2013	50	20	1.000	200	500

Πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με τα δεδομένα του πίνακα, μεταξύ των ετών 2010 και 2011 η ποσοστιαία μεταβολή της τιμής (100%) ΔΕΝ είναι ίση με την αντίστοιχη ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών (25%), όπως όφειλε να είναι. Θα έπρεπε στο 2010 η τιμή του αγαθού να είναι 8 χρηματικές μονάδες ή ο δείκτης τιμών να είναι 50.

Για να απαντηθεί το ερώτημα Γ1 και να συμπληρωθούν τα κενά στο έτος 2010, θα χρησιμοποιηθεί η μέθοδος υπολογισμού του πραγματικού ΑΕΠ με τον δείκτη τιμών.

Για το έτος 2010:

$$\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες} = P \cdot Q \Leftrightarrow 100 = 5 \cdot Q \Leftrightarrow Q = 20 \text{ μονάδες προϊόντος}$$

$$\text{Α.Ε.Π. σταθερές} = \frac{\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες}}{\text{Δείκτης τιμών}} \cdot 100 = \frac{100}{80} \cdot 100 = 125 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

Για το έτος 2011:

$$\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες} = P \cdot Q = 30 \cdot 10 = 300 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

Ο δείκτης τιμών του 2011 είναι 100, επειδή είναι το έτος βάσης

$$\text{Α.Ε.Π. σταθερές} = \frac{\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες}}{\text{Δείκτης τιμών}} \cdot 100 = \frac{300}{100} \cdot 100 = 300 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

Για το έτος 2012:

$$\text{Α.Ε.Π. σταθερές} = \frac{\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες}}{\text{Δείκτης τιμών}} \cdot 100 \Leftrightarrow 400 = \frac{\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες}}{150} \cdot 100 \Leftrightarrow$$

$$\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες} = 600 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

$$\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες} = P \cdot Q \Leftrightarrow 600 = P \cdot 40 \Leftrightarrow P = 15 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

Για το έτος 2013:

$$\text{Α.Ε.Π. σταθερές} = \frac{\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες}}{\text{Δείκτης τιμών}} \cdot 100 \Leftrightarrow 500 = \frac{\text{Α.Ε.Π. τρέχουσες}}{200} \cdot 100 \Leftrightarrow$$

Α.Ε.Π. τρέχουσες = 1.000 χρηματικές μονάδες

Α.Ε.Π. τρέχουσες = P • Q \Leftrightarrow 1.000 = 20 • Q \Leftrightarrow Q = 50 μονάδες προϊόντος

Γ.2 Κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. = $\frac{\text{Πραγματικό Α.Ε.Π.}}{\text{Πληθυσμός}} = \frac{500}{100} = 5$ **χρηματικές μονάδες / άτομο**

Γ.3 Η πραγματική μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ ετών 2012 και 2013 σε σταθερές τιμές του 2011 είναι:

$$500 - 400 = 100 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

Η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ ετών 2012 και 2013 σε σταθερές τιμές του 2011 είναι:

$$\frac{500 - 400}{400} \cdot 100 = 25\%$$

Γ.4 Η ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών μεταξύ των ετών 2011 – 2012 είναι:

$$\frac{150 - 100}{100} \cdot 100 = 50\%$$

Γ.5 Το πραγματικό Α.Ε.Π. αυξάνεται μόνον, όταν η ποσότητα παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών έχει αυξηθεί, σε αντίθεση με το ονομαστικό Α.Ε.Π., που αυξάνεται είτε επειδή έχει αυξηθεί η παραγωγή είτε επειδή έχουν αυξηθεί οι τιμές ή έχουν αυξηθεί και τα δύο.

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1

	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας του X σε όρους του Ψ	Κόστος Ευκαιρίας του Ψ σε όρους του X
A	240	0		
			4	0,25
B	160	320		
			2	0,50
Γ	80	480		
			1	1
Δ	0	560		

$$B \rightarrow A : \quad KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 4 = \frac{\Psi_B - 0}{240 - 160} \Leftrightarrow \Psi_B = \mathbf{320}$$

$$A \rightarrow B : \quad KE_\Psi = \frac{\Delta X}{\Delta\Psi} = \frac{240 - 160}{320 - 0} = \mathbf{0,25}$$

$$\Gamma \rightarrow B : \quad KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{480 - 320}{160 - 80} = \mathbf{2}$$

$$\Delta \rightarrow \Gamma : \quad KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 1 = \frac{\Psi_\Delta - 480}{80 - 0} \Leftrightarrow \Psi_\Delta = \mathbf{560}$$

$$\Gamma \rightarrow \Delta : \quad KE_\Psi = \frac{\Delta X}{\Delta\Psi} = \frac{80 - 0}{560 - 480} = \mathbf{1}$$

Δ.2 Θα υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του X όταν παράγονται $\Psi = 560 - 120 = 440$ μονάδες προϊόντος:

$$KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow \frac{440 - 320}{160 - X} = \frac{480 - 320}{160 - 80} \Leftrightarrow X = 100$$

	X	Ψ
B	160	320
	X	440
Γ	80	480

Όταν $\Psi = 440$ μονάδες προϊόντος, η μέγιστη παραγόμενη ποσότητα του X είναι $X = 100$ μονάδες προϊόντος.

Άρα, όταν οι μονάδες του Ψ αυξάνονται από 440 σε 560, οι μονάδες του X μειώνονται από 100 σε 0. Δηλαδή, **θυσιάζονται $100 - 0 = 100$ μονάδες του αγαθού X.**

Δ.3 Λ (X = 60 , Ψ = 500)

Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται $X = 60$ μονάδες προϊόντος :

$$KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow \frac{560 - \Psi}{60 - 0} = \frac{560 - 480}{80 - 0} \Leftrightarrow \Psi = 500$$

	X	Ψ
Γ	80	480
	60	Ψ
Δ	0	560

Άρα ο σύνδυασμός $\Lambda (X = 60 , \Psi = 500)$ είναι **μέγιστος** γιατί μπορούν να παραχθούν το μέγιστο 500 μονάδες Ψ.

Δ.4 Η βελτίωση της τεχνολογίας θα **αυξήσει** την παραγωγή του αγαθού Ψ. Για να υπολογίσουμε τις νέες παραγόμενες ποσότητες του αγαθού Ψ, θα εργαστούμε ως εξής:

$$A' : 0 + \frac{50}{100} \cdot 0 = 0 \text{ μονάδες προϊόντος}$$

$$B' : 320 + \frac{50}{100} \cdot 320 = 480 \text{ μονάδες προϊόντος}$$

$$\Gamma' : 480 + \frac{50}{100} \cdot 480 = 720 \text{ μονάδες προϊόντος}$$

$$\Delta' : 560 + \frac{50}{100} \cdot 560 = 840 \text{ μονάδες προϊόντος}$$

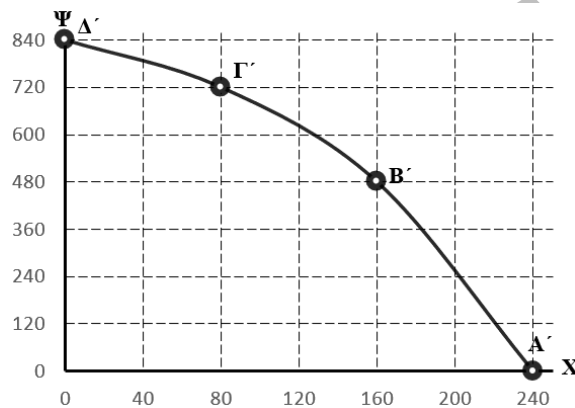
**Πριν τη βελτίωση
της τεχνολογίας**

	X	Ψ
A	240	0
B	160	320
Γ	80	480
Δ	0	560

**Μετά τη βελτίωση
της τεχνολογίας**

	X	Ψ'
A'	240	0
B'	160	480
Γ'	80	720
Δ'	0	840

Ζητείται η ΚΠΔ μόνο μετά τη βελτίωση της τεχνολογίας:



ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr